

EGZAMIN MATURALNY Z JĘZYKA POLSKIEGO „FORMUŁA 2023”

Opracowała: mgr Katarzyna BRANDYK

Na podstawie materiałów dostępnych
na stronie Centralnej Komisji Egzaminacyjnej

WAŻNE STRONY:

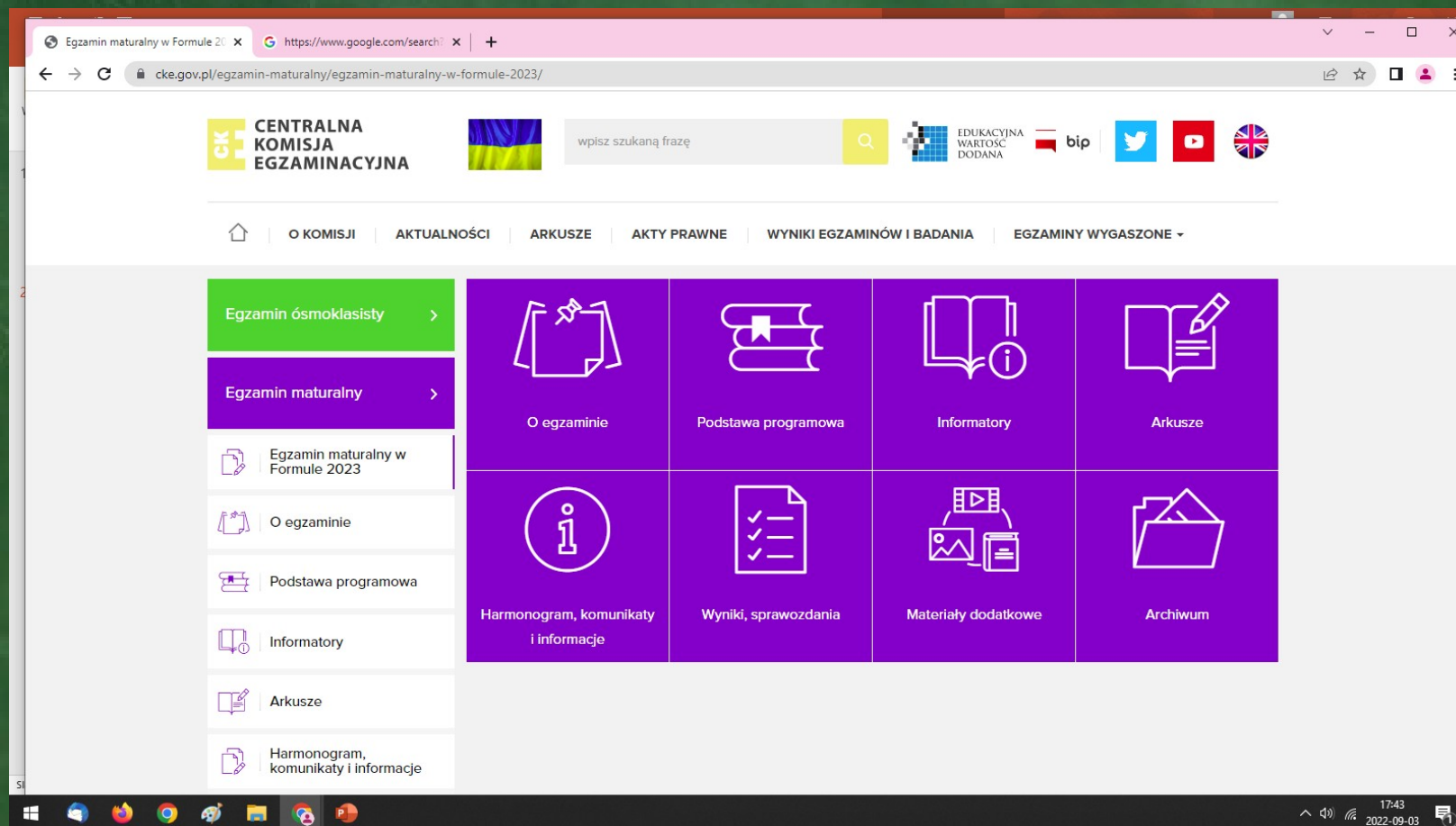
<https://cke.gov.pl/egzamin-maturalny/egzamin-maturalny-w-formule-2023/>

https://cke.gov.pl/images/_EGZAMIN_MATURALNY_OD_2023/Informatory/Informator_EM2023_jezyk_polski_PP.pdf

https://cke.gov.pl/images/_EGZAMIN_MATURALNY_OD_2023/Informatory/2023/Aneks_2023_2024_jezyk_polski_EM_PP_23.pdf

https://cke.gov.pl/images/_EGZAMIN_MATURALNY_OD_2023/komunikaty/Aneks_EM_Komunikat_o_egzaminie_ustnym_z_j%C4%99zyka_polskiego_Formu%C5%82a%202023.pdf

CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA



LISTA LEKTUR OBOWIĄZKOWYCH - POZIOM PODSTAWOWY

- 1) Jan Parandowski, *Mitologia, część I Grecja*;
- 2) Sofokles, *Antygona*;
- 3) Jan Kochanowski, *Odprawa posłów greckich*;
- 4) William Szekspir, *Makbet*;
- 5) Molière, *Skąpiec*;
- 6) Adam Mickiewicz, *Konrad Wallenrod*;
- 7) A. Mickiewicz, *Dziady cz. III*;
- 8) A. Mickiewicz, *Dziady cz. II (SP)*;
- 9) A. Mickiewicz, *Pan Tadeusz (SP)*;
- 10) Juliusz Słowacki, *Kordian*;
- 11) Juliusz Słowacki, *Balladyna (SP)*;
- 12) Bolesław Prus, *Lalka*;
- 13) Eliza Orzeszkowa, *Gloria victis*;
- 14) Henryk Sienkiewicz, *Potop*;
- 15) Fiodor Dostojewski, *Zbrodnia i kara*;
- 16) Stanisław Wyspiański, *Wesele*;
- 17) Stefan Żeromski, *Przedwiośnie*;
- 18) Tadeusz Borowski, *opowiadania: Proszę państwa do gazu, Ludzie, którzy szli*;
- 19) Gustaw Herling-Grudziński, *Inny świat*;
- 20) Hanna Krall, *Zdażyć przed Panem Bogiem*;
- 21) Albert Camus, *Dżuma*;
- 22) George Orwell, *Rok 1984*;
- 23) Sławomir Mrożek, *Tango*;
- 24) Marek Nowakowski, *Raport o stanie wojennym*; *Góra „Edek”* (z tomu *Prawo prerii*); (wybrane opowiadanie
- 25) Jacek Dukaj, *Katedra* (z tomu *W kraju niewiernych*);
- 26) Andrzej Stasiuk, *Miejsce* (z tomu *Opowieści galicyjskie*);
- 27) Olga Tokarczuk, *Profesor Andrews w Warszawie* (z tomu *Gra na wielu bębenkach*).

UTWORY POZNANE WE FRAGMENTACH

- 1) Biblia, w tym fragmenty Księgi Rodzaju, Księgi Hioba, Księgi Koheleta, Pieśni nad Pieśniami, Księgi Psalmów, Apokalipsy św. Jana;
- 2) Homer, Iliada (fragmenty);
- 3) Lament świętokrzyski (fragmenty);
- 4) Legenda o św. Aleksym (fragmenty);
- 5) Rozmowa Mistrza Polikarpa ze Śmiercią (fragmenty);
- 6) Kwiatki świętego Franciszka z Asyżu (fragmenty);
- 7) Pieśń o Rolandzie (fragmenty);
- 8) Gall Anonim, Kronika polska (fragmenty);
- 9) Dante Alighieri, Boska Komedia (fragmenty);
- 10) Piotr Skarga, Kazania sejmowe (fragmenty);
- 11) Jan Chryzostom Pasek, Pamiętniki (fragmenty).

UTWORY POETYCKIE

- 1) Horacy – wybrane utwory;
- 2) Bogurodzica;
- 3) Jan Kochanowski, wybrane pieśni, w tym: Pieśń IX ks. I, Pieśń V ks. II; Tren IX, Tren X, Tren XI, Tren XIX;
- 4) wybrane wiersze następujących poetów: Daniel Naborowski, Jan Andrzej Morsztyn, Mikołaj Sęp-Szarzyński;
- 5) Ignacy Krasicki, Hymn do miłości ojczyzny, wybrane satyry, wybrane bajki (SP);
- 6) Franciszek Karpiński, wybór sielanek i liryki religijnej;
- 7) Adam Mickiewicz, Oda do młodości; wybrane ballady, w tym Romantyczność; wybrane sonety z cyklu Sonety krymskie oraz inne wiersze;
- 8) Juliusz Słowacki, wybrane wiersze, w tym Grób Agamemnona (fragmenty), Testament mój;
- 9) wybrane wiersze następujących poetów: Cyprian Kamil Norwid, Adam Asnyk, Jan Kasprowicz, Kazimierz Przerwa-Tetmajer, Leopold Staff, Bolesław Leśmian, Julian Tuwim, Jan Lechoń, Maria Pawlikowska-Jasnorzewska, Julian Przyboś, Krzysztof Kamil Baczyński, Stanisław Baliński, wybrane wiersze z okresu emigracyjnego, Kazimierz Wierzyński, wybrane wiersze z okresu emigracyjnego, Czesław Miłosz, w tym wybrane wiersze z tomu Ocalenie oraz Traktat moralny (fragmenty), Tadeusz Różewicz, Jarosław Marek Rymkiewicz, Wisława Szymborska, Zbigniew Herbert, w tym wybrane wiersze z tomów Pan Cogito oraz Raport z oblężonego Miasta, Stanisław Barańczak, Wojciech Wencel;
- 10) wybrane utwory okresu stanu wojennego.

CZĘŚĆ PISEMNA EGZAMINU MATURALNEGO Z JĘZYKA POLSKIEGO - POZIOM PODSTAWOWY

CZAS EGZAMINU- 240 minut

ARKUSZ I

- Część 1. Język polski w użyciu- 10 punktów
- Część 2. Test historycznoliteracki – 15 punktów

ARKUSZ II

- Część 3. Wypracowanie (minimum 300 słów)- 35 punktów

JĘZYK POLSKI W UŻYCIU

- Sprawdzenie stopnia rozumienia tekstów, dostrzegania podobieństw i różnic w stanowiskach autorów.
- Badanie umiejętności z zakresu języka, retoryki.
- Część 1 zawiera dwa teksty podejmujące ten sam bądź podobny problem
- Teksty mają charakter popularnonaukowy lub publicystyczny i podejmują zagadnienia z różnych dziedzin życia
- Łącznie liczą około 1000 wyrazów
- Odpowiedzi wymagają odwołania do obu tekstów
- Jednym z zadań jest notatka syntetyzująca – 60-90 słów

TEST HISTORYCZNOLITERACKI

- Sprawdzenie wiadomości i umiejętności z zakresu historii i teorii literatury oraz języka.
- Zadania mogą zawierać fragmenty tekstów literackich lub nieliterackich (np. fragmenty prac krytycznych lub analiz) oraz teksty ikonograficzne
- Część 2 zawiera co najmniej 2 zadania egzaminacyjne dotyczące każdego z okresów literackich:
 - starożytność (antyk i Biblia)
 - średniowiecze, renesans, barok, oświecenie
 - romantyzm, pozytywizm
 - Młoda Polska, 20-lecie międzywojenne, literatura wojny i okupacji
 - literatura lat 1945–1989 krajowa i emigracyjna, literatura po 1989 r.

WYPRACOWANIE

- Część 3. zawiera dwa tematy wypracowania do wyboru.
 - Każdy temat wymaga odwołania się do lektury obowiązkowej.
 - Praca musi spełnić kryterium formalne- mieć minimum 300 słów.
 - W pracy powinny pojawić się konteksty.
-
- **PRZYKŁADOWY TEMAT:**
 - Człowiek w obliczu cierpienia.
 - W pracy odwołaj się do:
 - Wybranej lektury obowiązkowej
 - Innego utworu literackiego
 - Wybranych kontekstów

CZĘŚĆ USTNA EGZAMINU MATURALNEGO Z JĘZYKA POLSKIEGO.

- Egzamin trwa 30 minut i składa się z trzech części:
- przygotowania zdającego do odpowiedzi (15 minut)
- wypowiedzi monologowych zdającego dotyczących zadań z wylosowanego zestawu egzaminacyjnego (10 minut)
- rozmowy zdającego z zespołem przedmiotowym związanej z tymi wypowiedziami (5 minut).

ZESTAW EGZAMINACYJNY

- Zestaw zawiera dwa pytania:
- PYTANIE 1 pochodzi z puli pytań jawnych opublikowanych przez CKE na dany rok egzaminacyjny, dotyczy lektury obowiązkowej, wymaga odwołania się do wybranego kontekstu
- https://cke.gov.pl/images/EGZAMIN_MATURALNY_OD_2023/komunikaty/Aneks_EM_Komunikat_o_egzaminie_ustnym_z_j%C4%99zyka_polskiego_Formu%C5%82a%202023.pdf
- PRZYKŁADOWE PYTANIE nr 1:
- Młodość jako czas buntu. Omów zagadnienie, odwołując się do „Przedwiośnia” S.Żeromskiego. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

ZESTAW EGZAMINACYJNY

- **PYTANIE 2 - tzw. pytanie z wyposażeniem- zawiera fragment utworu literackiego/ tekst ikoniczny/ tekst językowy**
- **Wymaga odwołania się do załączonego materiału, poddania go analizie pod kątem omawianego problemu oraz przywołania innego utworu/ tekstu kultury/ własnych doświadczeń komunikacyjnych (w zależności od rodzaju pytania).**

PRZYKŁADOWE PYTANIE nr 2

Informator_EM2023_jezyk_polski x Aneks_EM_Komunikat_o_egzaminie x +

cke.gov.pl/images/_EGZAMIN_MATURALNY_OD_2023/Informatory/Informator_EM2023_jezyk_polski_PP.pdf

Informator_EM2023_jezyk_polski_PP.pdf 50 / 313 90%

Przykład 1.
Jakie funkcje w tekstach kultury mogą pełnić symbole i alegorie? Omów zagadnienie na podstawie zamieszczonego poniżej materiału oraz wybranego utworu literackiego.

Jacek Malczewski
Do sławy



Zbiory prywatne, 1903.

19:07
2022-09-03

PODSUMOWANIE

Co zrobić, żeby dobrze zdać egzamin maturalny z języka polskiego?

- Należy czytać lektury - znajomość ich treści i problematyki jest niezbędna do zdania egzaminu.
- Na pytania należy udzielać precyzyjnych odpowiedzi, uwzględniających problem zawarty w poleceniu.
- Należy trzymać się wyznaczonych limitów słów- notatka syntetyzująca, wypracowanie.
- Nie można zapominać o przywołaniu stosownych kontekstów.

Dziękuję za uwagę.